כמו משה שפיר קאמרת והנה אהבה היא בחי' התפשטות החיות ויראה הוא להיפך צמצום החיות כמו וינועו ויעמדו מרחוק וכן הוא בחוש כו' וזהו אם אין יראה שהיא הצמצום לאין ממש נגדו ית' כי כולא ממש קמי' כלא חשיב אין חכמה דהנה אורייתא מחכמה עילאה נפקת למעלה ממקום וזמן לפי זה אנו לומדים רבי• שמעון אמר רבי מאיר ולכאורה מה לנו להזכיר מה שהי' מזמן כבר ובמקום רחוק בא"י ובבל והתורה שנתנה על הר סיני אלא שהוא למעלה ממקום וזמן וזהו נותן התורה תמיד ואיך אפשר לבא למקום וזמן לדעת האדם אם לא ע"י צמצום ע"י אתערותא דלתתא כמו פנים אל פנים ואז יכול להמשיך לבחי' משה למטה וזה ג' מתנות טובות נתן הקב"ה לישראל וכולם ע"י יסורים תורה וא"י ועוה"ב כי כולם למעלה ממקום וזמן, דהנה א"י נק' ארץ צבי דגמדא ופשטה ואיך אפשר במקום להיות כן אם לא ע"י שהיא למעלה ממקום וא"כ א"א לבא כ"א ע"י יסורים וצמצום בחי' אדני ובחי' אלוקים אם אין יראה כו' וזהו פי' הפסוק וידבר אלוקים כו' והנה משה אמר אדני למה הריעותה וכו' דינא דמלכותא ולמה להם זה והשיבו הקב"ה שא"א ליתן להם התורה וא"י כ"א ע"י הכנעה ושפלות וצימצום וזהו וידבר לשון המשכה אלוקים בחי' צימצום אל משה בחי' דעת ויאמר אליו אני הוי' בחי' הוי"ה למעלה ממקום וזמן מבחי' סוכ"ע וארא אל אברהם כו' בחי' אהבה ויראה כו' באל שדי שאמר לעולמו די בחי' עולם מקום וזמן כנ"ל עולם חסד יבנה כי א"א להגיע בשום אהבה כו' למעלה לבחי' אני הוי' אם לא ע"י צמצום ואז כמים הפנים וזהו ושמי ה' לא נודעתי להם לבחי' הללו כי איך אפשר אבל לאחר שרצה הקב"ה ליתן תורה לישראל וא"י הי' היסורים לצורך ואינו קשה למה הרעותה וזהו לתת להם ארץ כנען כו' והבן.

את זו. דרש אדמו"ר בשבת שמברכין שבט שנת תקנ"ד

וארא• אל אברהם וגו' באל שדי ושמי הוי' לא נודעתי להם והוצאתי אתכם מתחת סבלות מצרים וגו' וידעתם כי אני הוי' וגו'. וצ"ל הלא גם אצל האבות כתיב וירא אליו הוי', וגם להבין איך יזכו למעלה גדולה זו ביצי"מ שנאמר וידעתם וגו', אך הענין הוא ע"פ מארז"ל אם ישראל עושין תשובה נגאלין וא"ל אין נגאלין ולכאורה אינו מובן הלשון וא"ל כו' דמשמע

רבי: שם אמר רבי.

וארא: נו"א נדפס לקמן בהוספות ע' 26.

דלא סגי בלא"ה הגם שאין בידם חטא ועון כלל. אך הנה כתיב כי לא ידח ממנו נידח ממנו דייקא שכל הניצוצין שבכל הנפשות ישראל סופן לאשתאבא בגופא דמלכא• בצאתם מן הגוף• בגלגול זה או בגלגול אחר ולא סגי בלא"ה אך איך תהי' זאת הנפש שהיא בבחי גבול ונברא מסתאבת• בגופא דמלכא א"ס ב"ה להיות לאחדים ממש, היה מודעת זאת מ"ש בזוה"• ואברהם זקן בא בימים והוא ע"ד מ"ש ימים יוצרו ולא אחד בהם כי הנה הימים הם בחי' לבושים לנשמת האדם ע"י התו"מ אשר יעשה אותם האדם• בהם להמשיך אליו• בחי' א' אמת שיעלה ויבא ויגיע למדריגת אהבת ה' להבטל ולהכלל באורו ית' בכלות הנפש ממש כנר בפני האבוקה לאשתאבא בגופא דמלכא דהיינו שתהא נפשו אלקות מיוחדת ביחוד גמור• באחדות אמיתי במקור חיותה חיי החיים ב"ה והיו• לאחדים ממש ע"י שהתו"מ הם הם• הממוצעים כי מהותו ועצמותו התורה הנה הוא רצונו של מקום ב"ה והוא ורצונו א' ומהותן ועצמותן של המצות הם אברין דמלכא והם נשתלשלו ונתלבשו בענייניים גשמיים כענין מצות ציצית של צמר ותפילין של קלף ולכך הם הם המקשרים ומחברים נפש האלקית הנגבלת בגדר גבול ומקום• ומלובשת בגוף ונפש החיוני' לדבקה בו ית"• ממש שאינו בגדר מקום וגבול ח"ו ואינו נתפס אפי' בשום שכל והשגה כי לית מת"ב• וצריך לזה תו"מ• אפי' מצוה א' כמה כמה• פעמים כמספר הימים אשר נתנו לו מן השמים כפי שיעור הלבושים הצריכים לשורש נשמתו לכן ארז"ל מי שאפשר לו לעסוק בתורה ואינו עוסק עליו נאמר הכרת תכרת וגו' מפני שנשמתו אינה יכולה לעלות ולראות באור ה' וכמ"ש בזוהר דהוה לבושא חסרא כו' ומי שא"א לו לעסוק בתור' כל היום מפני שהוא בעל עסק די לו בפ"א שחרית כו' מאחר שלא הזמינו לו פרנסתו מן השמים כדי שיהי' פנוי כל היום הרי כך שיעורי לבושי נשמתו לפי מקור

דמלכא: בבוך 1064 [אשר ממנו נעתקו הגהות כ"ק אדמו"ר הצ"צ — לקמן] ובתורה אור (לעמבערג תור"ה) נוסף ממש.

הגוף: שם נוסף (כמ"ש כי לא יראני האדם וחי בחייהון אינן רואים אבל במיתתם רואים (כר')).

מסתאבת: בבוך 1064 ישתארא.

בזוה": בבוך 1064 נוסף הקדוש ע"פ.

האדם: שם נוסף וחי.

אליו: בבוך 1064 עליו.

גמור: בבוך 1064 לאחדים ממש.

והיו: בבוך 1064 ופי'.

הם: בתו"א בחי'.

גבול ומקום: בבוך 1064 מקום וגבול.

ית': בבוך 1064 נוסף שמו.

מת"ב: בבוך 1064 נוסף כלל.

לזה תו"מ: בתו"א לעסוק בתורה ומצות.

כמה: בבוך 1064 ובתו"א ליתא.

חוצבה דדי לה בפ"א שחרית כו' משא"כ מי שאפשר לו נענש אפי' על ביטול שעה א' ורגע א' וכמ"ש כמה פעמים בזוהר ומהן בפ' ויקהל דרי"ז ע"ב והיינו כי מאחר שיש לו פנאי ללמוד ואינו לומד הוה לבושא חסרא וכו' כנ"ל וזהו ואברהם זקן בא בימים כי להיות בבחי' מעלו' ומדריגות אברהם שהיא האהבה לה' בכלות הנפש לאשתאבא בויבא דמלכא בבחי' זקן זה שקנה חכמה דהיינו שיהי' בחי' חכמה מדרגת אין שהוא בחי' אחדותו ית' האמיתי נקנה בקנין נפשו האלקית להתלבש ולהתפשט בה ממש בכדי להבטל ולהכלל באור ה' ממש כנר בפני האבוקה לאשתאבא בגופא דמלכא כדבר הנשאב ונתפס בנפש האדם עד שנעשה מהות ועצמות ממש והיו לאחדים ממש היא-ע"י כי בא בימים שהם הם בחי' הלבושים שע"י נקנה בנפשו אא"ס ב"ה כנ"ל וזהו ולא א' בהם ולו קרי בוי"ו שממשיך בחי' א' האמיתי בהם בהימים הנ"ל ולא כתיב באל"ף שאין א' האמיתי הוא אא"ס ב"ה מתלבשת בהם ביחוד גמור ואמיתי כראוי לה לאותה נפש שתוכל לאשתאבא בגופא דמלכא עד מלאת מספר הימים דווקא שנקצבו לה להיות בעוה"ז כדי לקרות ק"ש כ"כ פעמים ולהתפלל וללמוד כ"כ כנ"ל וליתן צדקה כ"כ ולכן ארז"ל שמי שלא קרא ק"ש פעם א' מעלין עליו כאלו לא קרא מימיו וכן לענין ביטול תורה ח"ו.

אך אין כ"א זוכה לזה שיהי' כל ימיו שלמים ולא יחסר בהם אפי' שעה א' ורגע א', והעצה לזה הנה ארז"ל שיהי' כל ימיו בתשובה וענין התשובה כי שובה אותי' בושה וכן תשובה אותיו' בושת וכמו למשל כשאדם עושה דברי שטות ואח"כ רואה שאחרים רואין אותו פתאום נופל עליו הבושה ומתבייש מאוד והכל לפני המבייש והמתבייש ולפי דבר שנתבייש ממנו כמ"כ כשישים האדם אל לבו כל מדו"מ אשר לא לה' המה ויעמיק בשכלו גדולת ה' אשר הוא ממכ"ע וסוכ"ע וכולא קמי' כלא חשיב ואיך הוא עומד עליו ורואה במעשיו וצופה ומביט כל מחשבותיו ובוחן כליות ולב ולית אתר פנוי מיני' אז יפול עליו הבושה ממנו ית' ובחי' בושה זו יש לה כמה בחי' מרום המעלות עד סוף כל דרגין וסביביו נשארו' מאוד ומדקדקין ע"ע כחוט השערה אשר רואין בעצמן כי פנה לבם ומחשבתם מדבקות ה' ועבודתו שבו ויבושו מגדולת ה' העומד לנגדו תמיד וזהו וייחד לבבינו כו' ולא נבוש לע"ו כי בלא יחוד הלב בו ית' הרי לע"ו יש בחי' בושה זו עד רום המעלות וע"ד מ"ש במ"א מענין השתלשלות העולמות עד אין קץ כמ"ש הכל ירוממוך סלה וכל מה שהאדם עולה בהשגתו ותבונתו למעלה מעלה בגדולת א"ס ב"ה

היא: שם הוא.
נשארו: שם נשער.
מעלה: בבוך 1064 ליתא.

תקטון בעיניו יראתו ודבקותו הראשונה והיא כאין ממש וכאלו לא היתה לו שום יראה כלל וכמשל הרואה את המלך פתאום שמתבושש מדבורו שדבר בלא ראות.

והנה כתיב כי נער ישראל ואוהבהו וממצרים קראתי לבני, והענין הוא כמו שאנו רואים עד"מ בן נער אצל אביו שכ"ז שאביו מראה אהבתו ומקרבוהו באהבה וחיבה יתירה מתרהב בנפשו לעשות כל מה שלבו חפץ מילין דשטותין נגד רצון אביו ואף אם אביו מוחה בידו אין משגיח בו ואינו שומע בקולו רק אם אביו גוער בו ודוחפו לחוץ ואומר לו שאינו אביו וכה"ג אזי מתעורר ומתגלה אהבת הבן אל האב בהתגלות לבו וצועק במר נפשו שאינו רוצה ליפרד מאביו בשום אופן ומכ"ש כשלא יקרא בשם אביו משא"כ כשהבן אצל אביו האהבה היא בהעלם אצלו מחמת קוטן שכלו שאינו משיג כמו הגדול שהוא בעל שכל ושומע לקול אביו בעודו עמו בהתקרבות וכן הענין באהבת ישראל למקום ב"ה המסותרת בלב כאו"א מישראל אינו יוצאת מהעלם אל הגילוי כשהם בבחי' נער דהיינו בחי' קטנו' השכל רק אם לבו אליו ישים• ויתבונן בשכלו שהוא רחוק מה' בתכלית ונפשו נידחית לחוץ כאשר יכול כאו"א למצוא אשמה בנפשו כ"ח לפש"ד אשר בעבורה אין מכניסין אותו במחיצותו של הקב"ה לראות באור פני מלך הקדוש ית' ודוחפין אותו לחוץ כענין הבושה• ואז יתעורר ויתגלה אצלו בחי' אהבה בהתגלות לבו ביתר שאת ויצעק אל ה' בצר לו ותכלה אליו נפשו מאה"ר להבטל ולהכלל באורו ית' בשביל שאינו רוצה להיות נפרד ח"ו ממנו ית' כי ישראל נק' בנים למקום וזהו וממצרים קראתי• לבני שמחמת בחי' מצרים שהוא מצר וקטנות השכל קראתי• להיות בני כאהבת הבן אל האב מחמת שסבלו שם הגלות ועי"ז נתגלה אהבתם ביתר שאת ומעלה וע"ז אמרו• קונה עולמו בשעה א' וכן אי' בזוהר זכאין• מארי דתיובתא כו' בשעתא חדא וברגע חדא כו'. כי אהבה הראשונה הבאה מחמת הימים שנקנה לו בקנין נפשו המשכת אלקותו ית' היא נק' אה"ע בחי' נפשי אויתיך וגו' שהוא ענין התפשטות המשכות אלקותו ית' בערך נפש האדם כפי אשר תוכל שאת לפי שרשה ממקור חוצבה וגם לפי ריבוי הכלים והלבושין של תו"מ ונמשך משם

קראתי: בתו"א קראתי.
שאביו מראה: בבוך 1064 שמראה לו אביו.
דשטותין: בתו"א פשיטותא.
אם . . ישים: בבוך 1064 אז ישים אליו לבו.
לראות . . הבושה: בבוך 1064 ליתא.
אמרו: שם נוסף יש.
זכאין: בבוך 1064 הקדוש זכאין אינון.

אל שדי ע"ש שמשפיע לעולמות שפע וחיות די והותר להיות חיים וקיימים כמ"ש והרקותי לכם ברכה עד בלי די שיבלו שפתותיכם מלומר די והוא בחי' ממכ"ע משא"כ אהבה זו מבחי' תשובה היא בחי' אה"ר וגדולה מאוד מכדי ערך נפשו כיתרון האור מן החושך שאור האהבה המתגלה בתוך החושך תאיר ביתרון אור ומעלה יתיר' בלי שיעור וגבול ולכן אהבה זו נמשכת משם הוי' שהוא מהוה כל הוי"מ' ואינו נתפס בשום מדה וגבול ואינו בבחי' וערך השגה כלל כי לית מ"ת'.

ובתוספת' ביאור הנה שם הוי' ב"ה מורה הי' הו' ויהי' בהשואה ממש כמו קוב"ע ואחריו שאין עוד ואפס ממש זולתו כך הוא עתה ממש לפניו ית' דקמי' כלא ממש חשיב כולו וכשיעמיק אדם להתבונן בזה באמת לאמיתו אז יהי' בעיניו כרשע למפריע שהי' רחוק מה' והלך חשכים ולתאוה יבקש נפרד אף שאינו באיסור ח"ו וע"ז יתמרמר במרירות נפשו על העבר שכלה ימיו בחושך' ויצעק אל ה' על העתיד מעומקא דלבא לדבקה בו לכלל ולבטל באורו ית' בכלות הנפש בצמאון לה' כמו העיף וצמא במדבר דייקא וז"ש ממעמקים קראתיך וכמ"ש בזוהר' דבע"ת משכי לקוב"ה' עלייהו בחילא סגיא לאתקרבא למלכא'. וזהו השיב אחור ימינו מפני אויב כו', כי להיות דרישת האהבה מתוך החושך ע"י שרואה בנפשו כי נדחית לחוץ הוא שלא כענין וסדר שאמרז"ל שמאל דוחה וימין מקרבת שהאהבה שהוא בחי' ימין הוא מחמת התקרבות אלא היינו דוקא כשישראל הם בגדולת השכל משא"כ כשהם בבחי' נער בחי' קטנות וכנ"ל והנה ארז"ל לא נתמלא צור אלא כו' כי גלו לאדום שכינה עימהם ותרד פלאים להחיות נפשות האומות. ולהגביה כנשר קנם כי יעקב חבל נחלתו וכאשר עוסק בענינים גשמיים ותאות עוה"ז בחי' אוה"ע מוריד הארת ניצוץ אלקות להתלבש ולתת חיות לאוה"ע שהם מבחי' זו ובפרט כשיעמיק דעתו ומחשבתו בעסקי מו"מ אז מוריד חב"ד ונעשה בחי' מוחין דגדלות לאוה"ע וזהו כי הגדיל אויב דהיינו שהאויב שהוא ענין צרכי הגוף ותאוות עוה"ז נעשה גדול בעל שכל ויש לו מוחין דגדלות ואי לזאת השיב אחור ימינו שהוא בחי' אהבה נפלאה גם היא ממדרגתה

הוי"מ: שם הוויות.

מ"ת: בבוך 1064 נוסף כלל (ובתו"א נוסף) (כ"א כאשר תפיס' ומתלבשת בתו"מ שהם בחי' הלבושין שירדו ונשתלשלו בבחי' ממכ"ע).

ובתוספת: בבוך 1064 [חלק כשלשה שורות ואח"כ מתחיל (מוגה) הגה] ולתוספת.

על . . בחושך: בבוך 1064 ליתא.

בזוהר: בבוך 1064 ליתא. — מכאן ועד שו"ה ואי — אהבה נדפס באוה"ת פנחס ע' א'סא.

לקוב"ה: בתו"א נוסף בחילא יתיר.

למלכא: בבוך 1064 כר.

לבחי' אחוריים כדי• להעלותו מן הארץ החומרי ההיא ולדבקה בה' חיי החיים• ע"י שיעמיק דעתו בזה הענין עצמו איך נופל מטה מטה מאוד בבחי' גלות ויצעק אל ה' כנ"ל.

והנה ענין גלות מצרים כי יש בחי' מצרים ופרעה• בקדושה כנגד מצרים ופרעה שבקליפה כי זלעו"ז עשה אלקים וזה נמשך מזה בבחי' זה נופל וזה קם כו' כי מחמת שפרעה שבקדושה הוא בחי' גילוי אלקות כמ"ש בזוהר דאתפריעו ואתגליא כל נהורין לכן נמשך ונשתלשל למטה מרום המעלות עד סוף כל דרגין עד שנעשה למטה בקליפה מן ההיפך אל ההיפך לגמרי בחי' שכחה• לא ידעתי את ה' ולכן כתיב וירא אלקים את האור כי טוב ופרז"ל כי טוב לגנוז כמ"ש ואת צנועים חכמה וכתיב כבוד אלקים הסתר דבר ומצרים שבקדושה הוא בחי' מצר וקטנות שבקדושה שמסתפק במה שלומד בתורה ועובד את ה' ובחי' זו היפך מ"ש ואתהלכה ברחבה כי פקודיך דרשתי ואתהלכה ברחבה שהוא בחי' מוחין דגדלות כי פקודיך דרשתי שאני דורש ושואל תמיד שמא לא יצאת ידי"ח עדיין פקודיך הוא לשון יחוד והתקשרות כמו לפקוד את אשתו שבדרז"ל ומחמת בחי' מצרים שבקדושה נמשך ונשתלשל עד שנעשה למטה בקליפה ערות הארץ דהיינו בחי' פגם הברית והיינו כי ע"י שאינו משתדל להעמיק דעתו לה' בתו"ת• ודי לו במה שעוסק מצות אנשים מלומדה ויוצא ידי"ח לפי ראות עיניו ומחמת זה נכשל בפגם הברית שמטמאין אותו בע"כ במקרה לילה כמ"ש אשר מצרים מעבידים אותם ויצ"מ הוא בחי' תשובה עי"ז הענין עצמו כשרואה שהוא רחוק מה' בתכלית כנ"ל ולכן כתיב וידעתם כי אני הוי' פי' שתתקשרו ותדבקו בש"ם הוי' ב"ה כנ"ל. וזהו והבאתי אתכם אל הארץ אשר נשאתי את ידי כי מחמת שמתח' הי' בחי' השיב אחור ימינו עתה ע"י תשובה יתעלה היד שהיא האהבה בעילוי אחר עילוי בנשיאות היד למעלה מן הראש כמו וישא אהרן את ידיו דהיינו שתתרבה האהבה ותגדל למאוד עד למעלה מן הדעת המושג כי לית מת"ב וגם ישראל יתעלו במדרגתם יותר ממעלה ומדרגה שהי' להם תחלה בחי' ישראל עלו במחש' ועתה יהי' במדרגה יותר גבוה ומעלה מעלה מבחי' המחשבה ונתתי אותה לכם מורשה כי הנה האהבה

כדי: בבוך 1064 יתעורר כדי.

החיים: בתו"א נוסף ע"י שנעש' למט' בקלי• מן ההיפך אל ההיפך לגמרי בחי' שכח' לא ידעתי כו' (בבוך 1064 נוסף) כי משם ידרשנ' האהב'.

ופרעה: באוה"ת וארא ע' קכו עכ"מ. [עד כאן נמצא בבוך 1064 ואח"כ חלק כשלש שורה ונרשם בגוכתי"ק כ"ק אדמו"ר הצ"צ נ' דזה שייך לבאר פסוק אשר נשאתי את ידי].

מרום . . שכחה: בתו"א הנ"ל ליתא.

בתו"ת: שם בתו"מ.

הבאה מבחי' תשובה היא כמו ירושה שנפלה לו הון עתק אשר לא עמל בה כך הנה האהבה הלזו וקרבת ה' הבאה מזה היא שלא ע"י מעשיו הטובים דבר יום ביומו כ"א בשעתא חדא כו' וה"ז בחי' ירושה שהנחיל אותנו הקב"ה וד"ל.

בס"ד

בא אל פרעה כי אנכי הכבדתי את לבו. כי כתיב ויהיו שניהם ערומים ולא יתבוששו. כלומר כי לאחר חטא אדה"ר נתפשטה זוהמא של נחש והוא בחי' קליפת נוגה בכל עולמות דבי"ע ונתגשמו מאד להיות תופסים מקום ויש בפני עצמו שאין הביטול בנפשם למקורם המהוה אותם נגלית עליהם שגם השמים והארץ הגשמיים, אעפ"י שבכל רגע נשפע שפע אלקי' לקיימם מאין ליש, מ"מ הם דברים נפרדים, והחיות אלקי' מוסתר ונעלם בהם, אבל קודם שנתגשמו לא הי' מוסתר כ"כ והי' ביטולם ביותר למקורם שלא הי' כ"כ דבר ויש נפרד בפ"ע. והנה הסתר והעלם של בחי' אדם בחי' דכר המשפיע היא שהשפעתו בבחי' לבושי' והסתרים מפני הנוגה, וזהו ויהיו שניהם ערומים האדם ואשתו, פי' בכל התהוות נברא בע"ג שבבי"ע מבחי' אלקות הי' המשפיע ערום בחי' עצמותו בהתגלות אמיתי בלא לבושים והעלמות, וכן המקבל הי' מקבל בבחי' עצמותו ג"כ בלי לבושים והעלמות לכן הי' הביטול בו מאד למקורו ולא הי' דבר בפ"ע, כי היתה השפעה האלקי' ניגלית בתוך תוכה, וענין הבושה שהוא הסתר והעלם הוא מפני הקליפה, כי כשהאדם בפ"ע אין בוש לילך ערום וכן לפני אוהבו כנפשו, וכל שיהי' מרוחקו שאינו מכירו כלל יתבייש ביותר, כן מפני הקליפה שהיא נכרי' צריך להתלבש ולהתעלם מחמתה, וכן מחשכת היא אנפי כל בחיין כי כשמאיר השפעות אלקי' לנפש אלקי' בשעת התפילה להיות בטילה למקור החיים בכל כחותיה אין קבלת הנפש לתוכה מבחי' עצמותה ופנימיותה שא"כ היתה מתפעלת מאד שלא לתפוס מקום בפ"ע דהיינו שלא יהי' הביטול כביטול אדם לפני הגדול ממנו שגם הוא תופס מקום ולא ניזוז ממקומו רק מחמת שמשיג גדולת זולתו מבטל דעתו ורצונו ומדותיו נגד רצון זולתו, אבל הביטול האמיתי להיות ניזוז ממקומו לגמרי שלא ימצא מקום כלל כמו עד"מ מפני גדולת מלך גדול מאד יתבטל לגמרי עד שישכח שישנו בעולם כן אם הי' נתפסת ענין גדולת ה' בעמקות לא היתה בכלל דבר למצוא מקום בפ"ע. ולא